A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2008. október 16.*

A C-313/07. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Juzgado de lo Mercantil n° 3 de Barcelona (Spanyolország) a Bírósághoz 2007. július 5-én érkezett, 2007. június 26-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Kirtruna SL**,

Elisa Vigano

és

a **Red Elite de Electrodomésticos SA**,

Cristina Delgado Fernández de Heredia,

* Az eljárás nyelve: spanyol.

Sergio Sabini Celio,

Miguel Oliván Bascones, a Red Elite de Electrodomésticos SA vagyonfelügyelői minőségében eljárva**,**

az **Electro Calvet SA**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: K. Lenaerts tanácselnök, T. von Danwitz, R. Silva de Lapuerta, Juhász E. és J. Malenovský (előadó) bírák,

főtanácsnok: Y. Bot,
hivatalvezető: R. Grass,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Kirtruna SL képviseletében J. O. Miret Corretgé abogado,

– E. Vigano képviseletében M. Morales Sabalete abogado és C. Garcia Girbés procuradora,

– a Red Elite de Electrodomésticos SA képviseletében A. Carreño León abogado és M. Pradera Rivero procuradora,

– a Tesorería General de la Seguridad Social képviseletében M. Alcaraz García de la Barrera, meghatalmazotti minőségben,

– a spanyol kormány képviseletében M. Muñoz Pérez, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Közösségek Bizottsága képviseletében J. Enegren és R. Vidal Puig, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a munkavállalók jogainak a vállalkozások, üzletek vagy ezek részeinek átruházása esetén történő védelmére vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2001. március 12-i 2001/23/EK tanácsi irányelv (HL L 82., 16. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 4. kötet, 98. o.) 3. és 5. cikkének értelmezésére vonatkozik.

2 A kérelmet a Barcelona mellett fekvő Sitgesben található kereskedelmi helyiségekből történő kilakoltatással kapcsolatos eljárások keretében terjesztették elő, amely eljárásokat a Kirtruna SL társaság (a továbbiakban: Kirtruna) és E. Vigano, a helyiségek tulajdonosai és bérbeadói kezdeményeztek a Red Elite de Electrodomésticos SA-val (a továbbiakban: Red Elite de Electrodomésticos), ennek vagyonfelügyelőivel és az Electro Calvet SA-val szemben (a továbbiakban: Electro Calvet).

Jogi háttér

A közösségi szabályozás

3 A 2001/23 irányelv (3) preambulumbekezdése előírja, hogy „[s]zükség van a munkavállalók védelmére a munkáltató személyének megváltozása esetén, különös tekintettel jogaik védelmének biztosítására”.

4 Ezen irányelv 1. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében:

„Ezt az irányelvet kell alkalmazni valamely vállalkozás, üzlet vagy ezek egy részének más munkáltató részére szerződés alapján történő átruházása vagy összefonódása esetén” [helyesen: szerződés vagy egyesülés alapján történő átruházása esetén].

5 A 2001/23 irányelv 2. cikke így rendelkezik:

„(1) Ennek az irányelvnek az alkalmazásában:

a) átadó: minden olyan természetes vagy jogi személy, akinek, illetve amelynek az 1. cikk (1) bekezdése szerinti átruházás következtében tulajdonosi minősége megszűnik a vállalkozás, üzlet vagy ezek egy része tekintetében;

b) kedvezményezett: minden olyan természetes vagy jogi személy, aki, illetve amely az 1. cikk (1) bekezdése szerinti átruházás következtében tulajdonossá válik a vállalkozás, az üzlet vagy ezek egy része tekintetében;

[…]

(2) Ezt az irányelvet a munkaszerződés, illetve a munkaviszony meghatározása tekintetében a nemzeti jog sérelme nélkül kell alkalmazni.

[…]”

6 Ezen irányelv 3. cikke előírja:

„(1) Az átadót megillető, az átruházás napján fennálló munkaszerződésből vagy munkaviszonyból eredő jogok és kötelezettségek az ilyen átruházásból eredően átszállnak a kedvezményezettre.

[…]”

7 A hivatkozott irányelv 4. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„A vállalkozás, üzlet vagy ezek egy részének átruházása önmagában nem teremt jogalapot az átadó vagy a kedvezményezett általi elbocsátásra. Ez a rendelkezés nem akadályozza az olyan elbocsátásokat, amelyeknek oka gazdasági, műszaki vagy szervezeti jellegű, és a munkaerő tekintetében változásokat eredményez.”

8 A 2001/23 irányelv 5. cikke előírja:

„(1) Amennyiben a tagállamok másként nem rendelkeznek, a 3. és a 4. cikk nem vonatkozik egy vállalkozás, üzlet vagy ezek egy részének olyan átruházására, amelyben az átadó csődeljárás vagy ezzel egyenértékű más olyan fizetésképtelenségi eljárás alatt áll, amely az átadó vagyonának felszámolása céljából indult, és az illetékes hatóság (illetve az illetékes hatóság által felhatalmazott esetleges csődgondnok) felügyelete alatt zajlik.

(2) Amennyiben a 3. és a 4. cikket egy, az átadó tekintetében indított, fizetésképtelenségi eljárás alatt történő átruházásra kell alkalmazni (függetlenül attól, hogy az eljárást az átadó vagyonának felszámolása céljából indították vagy sem), és az ilyen eljárás az illetékes hatóság (illetve a nemzeti jog által meghatározott esetleges csődgondnok) felügyelete alatt zajlik, a tagállam rendelkezhet úgy, hogy:

a) tekintet nélkül a 3. cikk (1) bekezdésére, az átadónak valamely munkaszerződésből vagy munkaviszonyból eredő és az átruházást vagy a fizetésképtelenségi eljárás megindítását megelőzően esedékessé váló tartozásai nem szállnak át a kedvezményezettre abban az esetben, ha az ilyen eljárás a tagállam jogrendszere szerint legalább olyan szintű védelmet nyújt, mint amilyet a munkáltató fizetésképtelensége esetén a munkavállalók védelmére vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1980. október 20-i 80/987/EGK tanácsi irányelv [HL L 283., 23. o., magyar különkiadás 5. fejezet, 1. kötet, 217. o.] által szabályozott esetekben biztosítanak;

[…]”

A nemzeti szabályozás

9 A vállalkozások jogutódlását a munkavállalók jogállásáról szóló törvény módosított szövegének elfogadásáról szóló, 1995. március 24-i 1/1995 királyi törvényerejű rendelet (Estatuto de los Trabajadores, BOE 75. sz., 1995. március 29., 9654. o.) szabályozza, a 2001. július 9-i 12/2001 törvényben (BOE 164. sz., 2001. július 10., 24890. o.) foglalt változatában (a továbbiakban: a munkavállalók jogállásáról szóló törvény).

10 E törvény 44. cikkének (1) bekezdése előírja:

„Valamely vállalkozás, vagy e vállalkozás valamely telephelyének vagy önálló termelőegységének átruházása önmagában nem szünteti meg a munkaviszonyt; az új munkáltatóra a munkaszerződés és a szociális biztonság tekintetében az előző munkáltató jogai és kötelezettségei vonatkoznak – beleértve a nyugállománnyal kapcsolatos kötelezettségvállalásokat is – az alkalmazandó speciális szabályozásban előírt feltételek mellett, illetve általánosságban az átadó által a kiegészítő szociális védelem területén vállalt valamennyi kötelezettséget is beleértve.”

11 Ugyanakkor, a munkavállalók jogállásáról szóló törvény 57a. cikkének értelmében csődeljárás esetén a csődeljárásról szóló, 2003. július 9-i 22/2003 törvényben (Ley Concursal, BOE 164. sz., 2003. július 10., 26905. o., a továbbiakban: csődtörvény) előírt sajátos feltételeket kell alkalmazni a munkaszerződések csődeljárás miatti kollektív módosítása, felfüggesztése és megszüntetése, valamint a vállalkozás átruházása esetén.

12 A csődtörvény két lehetséges megoldást ír elő fizetésképtelenségi eljárás esetén: a megegyezést vagy a felszámolást. Felszámolás esetén e törvény 148. és 149. cikkét kell alkalmazni, amely attól függően eltérő szabályozást ír elő, hogy készült-e felszámolási terv és ezt el is fogadták, illetve ilyen terv nem készült.

13 E törvény 149. cikke értelmében:

„(1) Amennyiben nem fogadtak el felszámolási tervet, illetve – adott esetben – a felszámolási tervben előírásra nem került szempontok vonatkozásában a felszámolás műveleteit az alábbi rendelkezések szerint kell végezni:

a) Az adóshoz tartozó épületeket, üzemeket és bármely egyéb termelő vagy szolgáltatást nyújtó egységeket egyetlen egészként kell elidegeníteni, kivéve ha a felszámolási biztos előzetes jelentése alapján a bíróság úgy ítéli meg, hogy a hitelezők érdekeinek jobban megfelel az előzetes felosztás, vagy minden egység, illetve azok egy részének külön elidegenítése. […]

(2) Amennyiben az e cikk (1) bekezdésének a) pontja szerinti elidegenítést követően valamely gazdasági egység megőrzi alapvető vagy kiegészítő gazdasági tevékenység végzése céljából szervezett eszközökként értelmezett azonosságát, munkajogi tekintetben is jogutódlásról van szó. Ez esetben a bíróság engedélyezheti, hogy a szerző az elidegenítést megelőző kifizetésekhez kapcsolódó bérek vagy végkielégítések összege tekintetében ne lépjen a jogelőd helyébe, mivel ezeket a munkavállalók jogállásáról szóló törvény 33. cikke értelmében a Fondo de Garantía Salarial (bérgarancia alap) vállalja magára. […]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

14 A Red Elite de Electrodomésticos kereskedelmi vállalkozás, amelynek fő tevékenysége elektromos háztartási készülékek értékesítése. Az alapeljárást megelőzően több, mint 40 üzlettel rendelkezett, és több, mint 400 személyt foglalkoztatott.

15 2005-ben a Red Elite de Electrodomésticos önkéntes csődeljárás iránti kérelmet nyújtott be a Juzgado de lo Mercantil n° 3 de Barcelonához. Bár különböző megoldási tervek születtek, és a hitelezőknek is javaslatotokat tett a megegyezésre, ez utóbbiak elutasították ezeket.

16 Ily módon a 2006. június 12-i határozat megnyitotta a felszámolási szakaszt.

17 A felszámolási szakasz megnyitásával egyidejűleg a 2006. június 12-i végzésben döntés született arról, hogy a Red Elite de Electrodomésticos épületeinek és telephelyeinek egy részét közvetlenül az Electro Calvetra ruházzák át, amely társaság 127 munkavállaló és 27 telephely szerződésében az előbbi helyébe lépett, vállalva, hogy fenntartja e munkaszerződéseket. A végzés többek között előírta, hogy a felszámolás kizárólag a felszámolás alatt álló követeléseire vonatkozik, bármely tartozást a felszámolás alatt álló vállal magára és tart meg, és az Electro Calvettel szemben jogilag megállapítható egyedüli kötelezettségek a csődtörvény 149. cikkében előírt munkaszerződések átruházásából eredő kötelezettségek lesznek. Végül, e végzés értelmében a vállalkozás működő része átruházásának az érintett helyiségek bérbeadói esetleges jogainak, és az e határozat által a kereskedelmi tevékenység tekintetében az Electro Calvet, illetve harmadik személyek számára elismert jogok egyidejű tiszteletben tartása mellett kell történnie.

18 A Kirtruna és E. Vigano a Barcelona melletti Sitgesben található, és a Red Elite de Electrodomésticos számára bérbe adott üzlethelyiségek tulajdonosai, amely vállalkozás ezeket egyik üzlete székhelyeként használta. Ez az üzlet részét alkotja a fent hivatkozott 2006. június 12-i végzés értelmében az Electro Calvet számára átadott termelőegységnek, ez utóbbi társaság tehát átvette ezen üzlet helyiségeinek bérletét.

19 E végzést követően a Kirtruna és E. Vigano nem engedélyezett bérletátruházás okán kilakoltatás iránti kérelmet nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz a Red Elite de Electrodomésticosszal, ennek vagyonfelügyelőivel és az Electro Calvettel szemben. A felperesek az állítják, hogy a bérleti szerződés értelmében hozzájárulásukat kell adniuk a bérlet átruházásához, és semmiféle jogi előírás nem kötelezi őket, hogy elfogadják ennek az Electro Calvetre történő átruházását.

20 A lakás- és helyiségbérletekről szóló, 1994. november 24-i 29/1994 törvény (Ley de Arrendamientos Urbanos, BOE 282. sz., 1994. november 25., 36129. o.) 32. cikke mint általános szabályt írja elő, hogy a bérlő a bérbeadó hozzájárulása nélkül ruházhatja át az üzlethelyiség bérleti szerződését. E rendelkezés alkalmazása azonban kifejezetten kizárt a szóban forgó bérleti szerződések vonatkozásában, amelyek előírják, hogy a bérlet átruházásához a bérbeadó hozzájárulása szükséges, és ellenkező esetben a bérbeadó kérheti a szerződés megszüntetését.

21 A kérdést előterjesztő bíróság úgy ítélte meg, hogy ha helyt ad e kilakoltatás iránti kérelemnek, az Electro Calvetnek el kell hagynia a helyiségeket, tehát fel kell hagynia tevékenységeivel, ami azzal a veszéllyel járna, hogy megszűnnek a munkaszerződések az érintett üzlet munkavállalóinak hátrányára.

22 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság azt kérdezi, hogy vonatkozik-e a 2001/23 irányelv a követeléseknek a Red Elite de Electrodomésticos és az Electro Calvet közötti átruházására.

23 E körülményekre figyelemmel a Juzgado de lo Mercantil n° 3 de Barcelona az eljárást felfüggesztette, és a következő kérdéseket terjesztette előzetes döntéshozatalra a Bíróság elé:

„1) Azt a biztosítékot, hogy a felszámolás alatt álló vállalkozást vagy e vállalkozás termelőegységét megszerző kedvezményezett nem vállalja át a munkaszerződésekből vagy munkaviszonyokból eredő tartozásokat, amikor a fizetésképtelenségi eljárás során e védelem úgy jelenik meg, mint amely a közösségi irányelvekben előírtakkal legalább egyenértékű, egyedülinek és a munkaszerződésekhez vagy a munkaviszonyokhoz közvetlenül kapcsolódó kötelezettségek tekintetében kizárólagosnak kell-e minősíteni, vagy pedig a munkavállalók jogai teljes védelmének és a foglalkozás megtartása esetében ugyanezt a biztosítékot ki kell-e terjeszteni olyan egyéb szerződésekre is, amelyek nem szoros értelemben vett munkaszerződések, de kétségtelenül érintik azon helyiségeket, amelyekben a vállalkozó tevékenységét gyakorolja, vagy a vállalkozói tevékenység folytatólagosságához elengedhetetlenül szükséges, meghatározott termelőeszközöket?

2) A munkavállalók jogai védelmének e keretében a termelőegység megszerzője a felszámolást végző és az átruházást jóváhagyó bíróságtól nem csak a munkaszerződésekből eredő jogok, hanem a felszámolás alatt állónak a tevékenység folytatólagosságának biztosításához elengedhetetlenül szükséges egyéb szerződéseiből vagy kötelezettségeiből eredő jogok tekintetében is megkaphatja-e ugyanezen biztosítékot?

3) Ha valaki azzal a kikötéssel szerez meg valamely felszámolás alatt lévő vállalkozást vagy termelőegységet, hogy részben vagy egészben fenntartja a munkaszerződéseket, ezekbe jogutódként lépve megkapja-e azt a biztosítékot, hogy nem róhatók fel vele szemben vagy nem szállnak rá az átadó egyéb, azon szerződésekkel vagy jogviszonyokkal kapcsolatos kötelezettségei, amelyekbe mint jogutód lép, különösen az esedékes adók vagy társadalombiztosítási tartozások, illetve olyan jogok

tekintetében, amelyeket a felszámolás alatt álló által aláírt, és a megszerzőre a maga egészében vagy termelőegységként átruházott szerződésekben szereplő jogok és kötelezettségek jogosultjai gyakorolhatnak?

4) Értelmezhető-e úgy a 2001/23 irányelv a bíróságilag vagy közigazgatásilag fizetésképtelennek vagy felszámolás alatt állónak minősített termelőegységek vagy vállalkozások átruházását illetően, hogy nem csak a munkaszerződések védelmét teszi lehetővé, hanem egyéb, a szerződések fenntartását közvetlenül és haladéktalanul érintő szerződéseket is?

5) Végül, a csődtörvény 149. cikke (2) bekezdésének megfogalmazása a vállalkozás jogutódlására vonatkozó részében nem ellentétes-e a fent hivatkozott 2001/23 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének a) pontjával, amennyiben a jogutódlással a kedvezményezettre szállnak át a fizetésképtelen vagy a felszámolás alatt álló munkajogi és egyéb kötelezettségei, elsősorban azon társadalombiztosítási tartozások, amelyekkel a felszámolás alatt álló rendelkezhet?"

Az elfogadhatóságról

24 Az Európai Közösségek Bizottsága és E. Vigano észrevételeikben kétségeiket fejezték ki az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések elfogadhatóságát illetően, amely kérdések megítélésük szerint nem relevánsak az alapjogvita eldöntése szempontjából.

25 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében az EK 234. cikk szerinti eljárás a Bíróság és a nemzeti bíróságok közötti együttműködés eszköze, amelynek keretében az előbbi az utóbbiak számára a közösségi jog olyan értelmezését nyújtja, amely szükséges az előttük folyamatban lévő ügyek eldöntéséhez (lásd többek között a C-83/91. sz. Meilicke-ügyben 1992. július 16-án hozott ítélet [EBHT 1992., I-4871. o.] 22. pontját és a C-380/01. sz. Schneider-ügyben 2004. február 5-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-1389. o.] 20. pontját).

26 Ezen együttműködés keretében kizárólag a jogvitában eljáró, a meghozandó bírósági határozatért felelősséget viselő nemzeti bíróság feladata a jogvita jellegzetességeire tekintettel mind az előzetes döntéshozatal ítélethozatalhoz való szükségességének, mind pedig az általa a Bíróság elé terjesztendő kérdések jelentőségének megítélése. Tehát ha az előterjesztett kérdések a közösségi jog értelmezésére vonatkoznak, a Bíróság alapvetően köteles azokról határozni (a fent hivatkozott Schneider-ügyben hozott ítélet 21. pontja és a hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

27 Ebből következik, hogy a nemzeti bíróság által, a saját felelősségére meghatározott jogszabályi és ténybeli háttér alapján – amelynek helytállóságát a Bíróság nem vizsgálhatja – a közösségi jog értelmezésére vonatkozóan előterjesztett kérdések releváns voltát vélelmezni kell. A Bíróság csak akkor utasíthatja el a nemzeti bíróság által előterjesztett kérelmet, ha a közösségi jog kért értelmezése nyilvánvalóan semmilyen összefüggésben nincs az alapügy tényállásával vagy tárgyával, ha a probléma hipotetikus jellegű, vagy ha nem állnak a Bíróság rendelkezésére azok a ténybeli vagy jogi elemek, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az elé terjesztett kérdésekre hasznos választ adhasson (lásd többek között a C-94/04. és C-202/04. sz., Cipolla és társai ügyben 2006. december 5-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-11421. o.] 25. pontját, valamint a C-222/05–C-225/05. sz., van der Weerd és társai egyesített ügyekben 2007. június 7-én hozott ítélet [EBHT 2007., I-4233. o.] 22. pontját).

28 Először is, a Bizottság kétségbe vonta az ötödik kérdés elfogadhatóságát, ennek hipotetikus jellege miatt. Tekintve, hogy az alapeljárás nem az átadónak a munkaszerződésekhez közvetve vagy közvetlenül kapcsolódó kötelezettségeire vonatkozik, e jogvita tekintetében szerinte irreleváns azt kérdezni a Bíróságtól, hogy a 2001/23

irányelv 5. cikke (2) bekezdésének a) pontjával ellentétes-e egy olyan rendelkezés, mint a csődtörvény 149. cikkének (2) bekezdése, amely előírja, hogy e kötelezettségeket a kedvezményezettre kell átruházni.

29 Ezen elfogadhatatlansági kifogás a harmadik kérdésre is vonatkozik. Harmadik és ötödik kérdésében ugyanis a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kérdezi, hogy a 2001/23 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének a) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy ha valaki azzal a kikötéssel szerez meg valamely felszámolás alatt lévő vállalkozást, hogy fenntartja az érintett munkavállalók munkaszerződéseit, magára vállalva az e szerződésekből eredő kötelezettségeket, e rendelkezés megköveteli, hogy ne szálljanak rá az átadó egyéb, e szerződésekkel kapcsolatos, különösen az esedékes adókra vagy társadalombiztosítási tartozásokra vonatkozó kötelezettségei.

30 Emlékeztetni kell arra, hogy az alapeljárás tárgyát üzlethelyiségek bérlőinek kilakoltatására irányuló kérelmek alkotják. Ezzel szemben az ügyiratok alapján egyáltalán nem állapítható meg, hogy a kérdést előterjesztő bíróság olyan jogvitát bírál el, amely a munkaszerződésekkel kapcsolatos olyan kötelezettségekben való jogutódlás létezésére vagy terjedelmére vonatkozik, mint az adó- vagy társadalombiztosítási tartozásokkal kapcsolatos kötelezettségek.

31 Tekintve, hogy a harmadik és az ötödik kérdés nem az üzlethelyiségek bérlőinek és bérbeadóinak jogviszonyára, hanem a munkaszerződésekkel kapcsolatos hivatkozott kötelezettségek esetleges átruházására vonatkozik, e kérdések nyilvánvalóan nem relevánsak az alapjogvita megoldásának tekintetében.

32 Ebből következik, hogy a harmadik és az ötödik kérdés hipotetikus, következésképpen elfogadhatatlan.

33 Másodszor E. Vigano arra hivatkozik, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések azért elfogadhatatlanok, mert a kérdést előterjesztő bíróság nem állapította meg megfelelően az alapeljárás tényállását. Továbbá e kérdések nem relevánsak e jogvita vonatkozásában, mivel a 2001/23 irányelv, álláspontja szerint, a jelen ügyben nem alkalmazható, így nem képezi lényegi alapját a megoldásának. A szóban forgó jogvitát kizárólag a spanyol jog alapján kell megoldani.

34 E tekintetben az ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések relevanciájának vélelme nem dönthető meg pusztán azon körülmény alapján, hogy az alapeljárás valamelyik fele bizonyos tényeket vitat, amelyek helytállóságát a Bíróság nem vizsgálhatja, és amelyektől az említett eljárás tárgyának meghatározása függ (a fent hivatkozott Cipolla és társai ügyben hozott ítélet 26. pontja, és van der Weerd és társai ügyben hozott ítélet 23. pontja).

35 E. Vigano állításával szemben az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet nem lehet pusztán azon okból elfogadhatatlannak minősíteni, hogy a bíróság vélhetően téves tényekből indult ki.

36 Az E. Vigano által hivatkozott második elfogadhatatlansági kifogást is el kell utasítani. Amint az a 2001/23 irányelv (3) preambulumbekezdéséből és 3. cikkéből is kitűnik, az irányelv célja a munkavállalók, és különösen jogaik védelmének biztosítása a munkáltató személyének megváltozása esetén. Az alapügy pontosan egy vállalkozás két jogi személy közötti átruházására vonatkozik, ez az átruházás pedig alkalmas arra, hogy érintse a vállalkozás munkavállalóinak helyzetét.

37 Ha ugyanis a Red Elite de Electrodomésticos gazdasági egységének átruházása következtében az Electro Calvetnek el kell hagynia az alapügyben szereplő helyiségeket, akkor ez utóbbi arra kényszerülhet, hogy felhagyjon ezen egység tevékenységeivel, ami azzal a veszéllyel jár, hogy megszűnhetnek a munkaszerződések az érintett munkavállalók hátrányára. Figyelemmel a 2001/23 irányelv céljára, nem tűnik nyilvánvalónak,

hogy az alapügyben szereplő helyzet nem tartozik ezen irányelv alkalmazási körébe.

38 E körülményekre figyelemmel az E. Vigano által hivatkozott, a 2001/23 irányelv rendelkezéseinek az alapügyben való alkalmazhatatlanságán alapuló elfogadhatatlansági kifogás nem fogadható el.

Az első, a második és a negyedik kérdésről

39 E kérdésekkel – amelyeket célszerű együtt vizsgálni – a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kérdezi, hogy a 2001/23 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése a vállalkozás átruházásának esetén megköveteli-e a vállalkozás átadója által egy harmadik személlyel kötött, üzlethelyiségre vonatkozó bérleti szerződés fenntartását, ha e szerződés felmondása a kedvezményezettre átruházott munkaszerződések megszűnését veszélyezteti.

40 Előzetesen meg kell állapítani, hogy – a 2001/23 irányelv 5. cikkének (1) bekezdésében előírt eltérés ellenére – ezen irányelv 3. cikke az alapügyben szereplőhöz hasonló helyzetek szabályozására irányul. A nemzeti szabályozásból ugyanis kitűnik, hogy az e rendelkezést átültető nemzeti szabályozást főszabály szerint a vállalkozás azon esetben történő átruházására kell alkalmazni, amikor az átadóval szemben olyan fizetésképtelenségi eljárás folyik, mint a Red Elite de Electrodomésticosszal szemben folyó eljárás.

41 A 2001/23 irányelvnek a jelen ítélet 6. pontjában hivatkozott 3. cikke (1) bekezdése egyértelműen fogalmazza meg, hogy az átadót megillető, „munkaszerződésből vagy munkaviszonyból" eredő jogok és kötelezettségek szállnak át az ilyen átruházásból eredően a kedvezményezettre. Márpedig, amint az a 2001/23 irányelv 2. cikkének (1) bekezdéséből is következik, valamely munkaszerződés vagy munkaviszony ezen irányelv értelmében a munkáltatók és a munkavállalók közötti olyan jogviszony, amelynek tárgya a munkafeltételek szabályozása. A bérleti szerződés nyilvánvalóan nem ilyen jellegű, mivel ez a bérbeadó és a bérlő közötti jogviszonyt hozza létre, tárgya pedig a bérlet feltételeinek szabályozása.

42 E körülményekre tekintettel meg kell állapítani, hogy a 2001/23 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése a vállalkozás átruházása esetén nem követeli meg a vállalkozás átadója és egy harmadik személy között létrejött, üzlethelyiség bérletére vonatkozó szerződés fenntartását.

43 Az bizonyos, amint az a jelen ítélet 36. pontjában is megállapításra került, hogy a 2001/23 irányelv célja a munkavállalók, és különösen jogaik védelmének biztosítása a munkáltató személyének megváltozása esetén. Márpedig a munkavállalók munkaviszonyai veszélybe kerülhetnek az alapügyben szereplő körülmények között. A bérleti szerződés automatikus átruházásának hiányában ténylegesen fennáll annak a kockázata, hogy a kedvezményezettnek el kell hagynia a helyiségeket, és fel kell hagynia tevékenységeivel, tehát fel kell mondania az érintett munkavállalók munkaszerződéseit.

44 Ugyanakkor a munkavállalók védelme e célkitűzése elérésének szükségessége nem teheti vitathatóvá a 2001/23 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének egyértelmű megfogalmazását, és nem sértheti a vállalkozás átruházásában nem érintett harmadik személyek jogait azzal, hogy őket a bérleti szerződés automatikus átruházásának eltűrésére kötelezik, amit ez az irányelv nyilvánvalóan nem ír elő.

45 E következtetést a 2001/23 irányelv 4. cikkének (1) bekezdése is megerősíti. E rendelkezés előírja, hogy a vállalkozás átruházása önmagában nem teremt jogalapot az átadó vagy a kedvezményezett általi elbocsátásra, de e rendelkezés nem akadályozza az olyan elbocsátásokat, amelyeknek oka gazdasági, műszaki vagy szervezeti jellegű, és a munkaerő tekintetében változásokat eredményez.

46 Az alapügyben szereplőhöz hasonló körülmények között a munkaszerződések esetleges megszűnése nem csak a vállalkozás átruházásának következménye. Egyéb olyan körülmények is okozhatják, mint hogy a kedvezményezett és a bérbeadó között nem jött létre megállapodás az új bérleti szerződésről, lehetetlen másik üzlethelyiséget találni, illetve lehetetlen a személyzetet más üzletekbe áthelyezni. E körülmények alkalmasak arra, hogy a hivatkozott 4. cikk (1) bekezdése szerinti gazdasági, műszaki vagy szervezeti jellegű oknak minősüljenek.

47 A fentiekre figyelemmel az első, a második és a negyedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2001/23 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése a vállalkozás átruházása esetén nem követeli meg a vállalkozás átadója és egy harmadik személy között létrejött, üzlethelyiség bérletére vonatkozó szerződés fenntartását, még akkor sem, ha e szerződés felmondása a kedvezményezettre átruházott munkaszerződések megszűnésének veszélyével jár.

A költségekről

48 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt

a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

A munkavállalók jogainak a vállalkozások, üzletek vagy ezek részeinek átruházása esetén történő védelmére vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2001. március 12-i 2001/23/EK tanácsi irányelv 3. cikkének (1) bekezdése a vállalkozás átruházása esetén nem követeli meg a vállalkozás átadója és egy harmadik személy között létrejött, üzlethelyiség bérletére vonatkozó szerződés fenntartását, még akkor sem, ha e szerződés felmondása a kedvezményezettre átruházott munkaszerződések megszűnésének veszélyével jár.

Aláírások